

מזה והאמה מזה (שמות כ"ו) ויש מפרשים מזה וינעו אמות הספים (ישעיה ו'). ר"ל כי הספים נעו ממקומם שתי אמות או שלש, ויש אומרים כי המזוזות יקראו אמות, ותאמר גמד, גמד ארכה, (שופטים ד'). פירשו בו אמה, ובלשונם ז"ל כפרק המוכר פירות לחכירו, בגמ' מי שיש לו גנה שני גומדין ומחצה פי' אמתים וחצי.

אמן הא"הל התחזקות הדבר והתקיים אותו על אמתו תאמר לארכעה פנים, תאמר אמנס, אמנס כי אתם עם (איוב י"ב), וגם אמנה אחותי כת אבי היא (בראשית כ'), ותאמר אולם, ואולם חי אני (במדבר י"ד), ואולם אתם טופלי שקר (איוב י"ג) הרצון בהם כמו אמנס, ותאמר אכן, אכן נודע הדבר (שמות ב') כמו אמנס, וכן אכן כאדם תמותון (תלים פ"ב), ותאמר אכל, אכל אשמים אנחנו (בראשית ט"ב) פירשו בו כמו אמנס, וכן אכל אשה אלמנה אָני (שמואל ב' ז').

אמן האה"ל אל המופלג במלאכות מעשיות תאמר לארכע פנים תאמר אמן, מעשה ידי אמן (שיר ז'), ותאמ' חרש, וחרש לא ימצא בכל ארץ ישראל (שמואל א' י"ג) ר"ל אמן, וכן איש צרי חרש נחשת (מלכים א' ז'), מעשה חרש (שמות כ"ח), חרש כרזל מעצד (ישע"י ט"ד), חרש עצים (שם), ותאמר חושב, כרבים מעשה חשב (שמות כ"ו), פירשו בו אמן כדברי המתרגם כרוכים עוכד אומן, ואמרו שנקרא כן מצד היות האומן נכון תחכולות ובעל מחשבות, ותאמר יוצר, וקנית כקכק יוצר חרש (ירמיה י"ט) ר"ל אומן, וכן כחומר כיד היוצר (ירמיה י"ח), אמרו כי שם יוצר לא יפול זולת על אומן כלי חרש.

אמת האה"ל על האמת תאמר לארכעה פנים, תאמר אמת, אמת ומשפט שלום (זכריה ח') והנה אמת נכון הדבר (דברים י"ז) ותאמר קשט, מפני קשט סלה (תל' ה'), קשט אמרי אמת (משלי כ"ב)

מכסה האהל

אמת תאמר לדי פעמים, לא דק כי הכלה אם הוראתו על תנאי.